

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania D. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Zabrze z udziałem zainteresowanej O. A.

o podleganie polskiemu ustawodawstwu, o wydanie zaświadczenia A1, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 25 lutego 2025 r.,

skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 lutego 2024 r., sygn. akt III AUa 1632/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującej się spółki na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 27 lutego 2024 r. oddalił apelację odwołującą się D. Spółki z o.o. Spółki komandytowej z siedzibą w G. od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z 2 czerwca 2021 r. oddalającego odwołanie tej Spółki jako płatnika składek od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Zabrze z 15 kwietnia 2020 r. stwierdzającej, że zainteresowana O. A. nie podlega

ustawodawstwu polskiemu jako osoba zatrudniona w Spółce na podstawie umowy zlecenia, w okresie od 14 lutego 2020 r. do 12 listopada 2020 r. i odmawiającej Spółce wydania zaświadczenia A1 potwierdzającego, że w okresie objętym decyzją będzie miało zastosowanie ustawodawstwo polskie.

W wyrokach Sądów *meriti* przyjęto, że płatnik składek wystąpił do organu rentowego o wydanie zaświadczenia A1 o podleganiu ustawodawstwu polskiemu, dla pracownika wykonującego pracę najemną w dwóch państwach członkowskich w związku z zawartą przez ubezpieczoną z płatnikiem składek umową zlecenia wykonywaną na terenie Niemiec i Polski. W sprawie ustalono, że organ rentowy, wykonując zarządzenie Sądu Okręgowego z 10 sierpnia 2020 r., prawidłowo przeprowadził procedurę określoną w art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L. 284 z dnia 30 października 2009 r.), skoro pismem z 31 sierpnia 2020 r. powiadomił niemiecką instytucję ubezpieczeniową (a także strony) o zastosowaniu w stosunku do zainteresowanej na podstawie art. 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustawodawstwa niemieckiego oraz że ustalenie to ma charakter tymczasowy. Właściwa instytucja niemiecka nie złożyła sprzeciwu do tymczasowo ustalonego ustawodawstwa niemieckiego, a więc stało się ono ostateczne. Wobec stanowiska milcząco przyjętego przez niemiecką instytucję ubezpieczeniową organ rentowy nie mógł zatem uznać, że zainteresowana podlegała za ten sam okres ustawodawstwu polskiemu, ponieważ według art. 11 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. zasadą jest podleganie ustawodawstwu tylko jednego państwa Unii Europejskiej. Skoro zatem, zainteresowana jako pracownik odwołującej się, której dotyczyła zaskarżona decyzja, została objęta ustawodawstwem niemieckim i nie podlega ustawodawstwu polskiemu, to organ rentowy zasadnie odmówił wydania w stosunku do niego zaświadczenia A1.

Odwołująca się D. Spółka z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w G. zaskarżyła skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, w podstawach skargi podniosła zarzut naruszenia prawa materialnego, to jest:

1) art. 16 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009 r. w zw. z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w zw. z art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności przez:

a) błędną wykładnię art. 16 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. polegającą na przyjęciu, iż organ rentowy miejsca zamieszkania zainteresowanej (polski Zakład Ubezpieczeń Społecznych) może tymczasowo określić, jako mające do niej zastosowanie, ustawodawstwo państwa niemieckiego, po wydaniu decyzji o niepodleganiu ustawodawstwu polskiemu, a więc po wyłączeniu zainteresowanej z polskiego zabezpieczenia społecznego,

b) błędną wykładnię art. 16 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. polegającą na uznaniu, iż organ rentowy miejsca zamieszkania zainteresowanej (polski Zakład Ubezpieczeń Społecznych) może po wydaniu decyzji (następczo) przeprowadzić procedurę koordynacji i dialogu z instytucją niemiecką, wskazując jej na zastosowanie ustawodawstwa niemieckiego, a wobec braku odpowiedzi uznać to za „milczącą akceptację” i ostateczne ustalenie ustawodawstwa niemieckiego, co skutkuje tym, iż sąd stwierdza brak możliwości zmiany decyzji organu rentowego, wobec ostatecznego ustalenia ustawodawstwa niemieckiego, a tym samym rzeczywistym pozbawieniem odwołującej się oraz zainteresowanej prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły Sąd, tj. naruszeniem art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;

2) art. 19 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. poprzez niezastosowanie i uznanie, że ustalenie ustawodawstwa niemieckiego stało się ostateczne wobec „milczącej akceptacji”, podczas gdy niemiecka instytucja ubezpieczeniowa nie poinformowała zainteresowanej o obowiązkach przewidzianych w tym ustawodawstwie i nie udzieliła jej niezbędnej pomocy w dopełnianiu formalności wymaganych przez to ustawodawstwo, ani nie poświadczyła, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, a

zatem w żaden sposób nie uznała zastosowania ustawodawstwa niemieckiego. Dokonanie naruszenia przepisów prawa materialnego doprowadziło Sąd Apelacyjny i Sąd Okręgowy do nierozpoznania istoty sprawy. Istotą sprawy było nie tylko rozstrzygnięcie tego, czy decyzja organu rentowego o wyłączeniu zainteresowanej z polskiego ustawodawstwa i odmowie wydania zaświadczenia A1 w oparciu o dyspozycję art. 13 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. jest prawidłowa pod względem formalnym, ale także i przede wszystkim zbadanie, czy zawarte w tej decyzji rozstrzygnięcie jest prawidłowe co do istoty merytorycznej. Sąd drugiej, jak i pierwszej instancji powyższej kwestii zupełnie nie badał, ograniczając się w zasadzie do stwierdzenia, iż ustalenie ustawodawstwa właściwego dla zainteresowanej poczynione przez organ rentowy w ramach procedury koordynacyjnej (przeprowadzonej zdaniem odwołującej wadliwie) nie może być przedmiotem merytorycznej kontroli ze strony sądu, co w zasadzie pozbawiło odwołującą prawa do sądu.

Wobec przedstawionych zarzutów skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi bądź również uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach i przekazanie sprawy do rozpoznania temu Sądowi, a także wniosła o zasądzenia od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów procesu według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołano się na zaistniałą na kanwie sprawy potrzebę wykładni przepisów prawnych. W ocenie skarżącej istnieje potrzeba wykładni przepisów unijnych, w celu zmiany obecnie stosowanej przez organ rentowy oraz sądy procedury, która wykreowana została przez błędną wykładnię art. 16 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. naruszającą konstytucyjne prawo do sądu oraz prawo do zaskarżenia i skutecznego środka odwoławczego, które znajdują swoje potwierdzenie także w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Błędna wykładnia przepisów art. 16 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. polega więc na uznaniu przez organ rentowy (przy

akceptacji Sądu pierwszej instancji oraz Sądu odwoławczego), że może ustalić ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanej jako ustawodawstwo innego państwa niż ustawodawstwo państwa organu rentowego. Według skarżącej, prawidłowe rozumienie tych przepisów prowadzi do wniosku, że organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ubezpieczonego może określić wyłącznie ustawodawstwo swojego państwa, o czym powinien powiadomić instytucje innego państwa. Instytucja właściwa nie jest więc uprawniona do ustalenia, że dana osoba podlega ustawodawstwu innego państwa. Błędna wykładnia tych przepisów dokonana przez Sądy obu instancji doprowadziła do tego, że zainteresowana obecnie znajduje się w „próżni prawnej”, ponieważ została wyłączona z polskiego ubezpieczenia społecznego, a niemiecka instytucja nie wydała decyzji o podleganiu zainteresowanej ustawodawstwu niemieckiemu. Błędne jest zatem stanowisko Sądów obu instancji, zgodnie z którym ustalenie ustawodawstwa niemieckiego może nastąpić przez polski organ rentowy, a następnie zostać zaakceptowane przez niemiecką instytucję ubezpieczeniową poprzez „milczącą zgodę”, bowiem na tej instytucji spoczywają związane z tym obowiązki.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na jego rzecz od skarżącej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, strona wnosząca skargę kasacyjną powinna sformułować w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności

wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy (postanowienia Sądu Najwyższego z: 20 sierpnia 2024 r., III USK 293/23, LEX nr 3747892; 13 listopada 2024 r., III PSK 79/24, LEX nr 3788176; K. Antonów, A. Jabłoński, B. Suchacki, J. Witkowski (w:) K. Antonów, A. Jabłoński, B. Suchacki, J. Witkowski, Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie odrębne w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Komentarz, Warszawa 2014, art. 475¹).

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. istniejącej potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. to jest potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyrażnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; 25 lipca 2024 r., I CSK 3777/23, LEX nr 3740727). Skarżącą obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (postanowienia Sądu Najwyższego z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112; 15 stycznia 2025 r., I USK 370/24, LEX nr 3816667). W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z: 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351; 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522;

20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493; 26 listopada 2024 r., III USK 12/24, LEX nr 3792003). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124; 6 czerwca 2023 r., II PSK 64/22, LEX nr 3724324).

W skardze kasacyjnej nie ma uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania w powyższym rozumieniu, ponieważ w jego treści skarżąca nie wskazuje jasno przepisów, które miałyby budzić poważne wątpliwości interpretacyjne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., nie mówiąc już o przedstawieniu odrębnej, pogłębionej argumentacji prawnej, jak i szczegółowego opisu tego, na czym owe wątpliwości polegają czy orzeczeń mających dowodzić istnienia rozbieżności w orzecznictwie. Wskazując na przesłankę potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów skarżąca skoncentrowała się głównie na streszczeniu stanu faktycznego sprawy i na przedstawieniu, według niej, właściwej systemowej wykładni art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r., z czego można się domyślać, że sygnalizowana we wniosku potrzeba wykładni dotyczy tego właśnie przepisu. Nie jest jednak rolą Sądu Najwyższego zastępowanie wnoszącego skargę w prawidłowym jej redagowaniu. Skarga kasacyjna powinna bowiem być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał doszukiwać się w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego z: 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134; 20 czerwca 2024 r., I CSK 1406/23, LEX nr 3735469; 16 stycznia 2024 r., I PSK 41/23, LEX nr 3654515).

Odnosząc się do twierdzenia skarżącej o potrzebie wykładni trzeba zauważyć, że zasadniczym trzonem wywodów wniosku, mającego przekonywać o istnieniu potrzeby wykładni przepisów, jest forsowana w nim teza, iż „organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ubezpieczonego może określić wyłącznie ustawodawstwo swojego państwa, o czym powinien powiadomić instytucje innego państwa. Instytucja właściwa nie jest więc uprawniona do

ustalenia, że dana osoba podlega ustawodawstwu innego państwa”. Oznacza to, że według skarżącej polski organ rentowy nie był uprawniony do ustalenia w decyzji tymczasowej, że dla zainteresowanego w spornym okresie właściwe jest ustawodawstwo niemieckie.

Nie można też stracić z pola widzenia, że procedura ustalania właściwego ustawodawstwa w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w Unii Europejskiej nie jest zagadnieniem nowym, ponieważ była już przedmiotem licznych wypowiedzi judykatury. Sąd Najwyższy szczegółowo opisał i wyjaśnił jej przebieg (wyroki Sądu Najwyższego z: 23 listopada 2012 r., II UK 103/12, OSNP 2013 nr 19-20, poz. 238; 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12, OSNP 2014 nr 3, poz. 47; 11 września 2014 r., II UK 587/13, OSNP 2016 nr 1, poz. 13; 21 stycznia 2016 r., III UK 61/15, LEX nr 1977828; 7 maja 2022 r., II USK 31/22, LEX nr 3438545; 2 sierpnia 2023 r., III USK 103/23, LEX nr 3590556). Według tych judykatów, niepotwierdzenie ubezpieczenia przez instytucję ubezpieczeń społecznych innego państwa, w którym świadczona jest sporna praca marginalna, wiąże polskie organy ubezpieczeń społecznych. Oznacza to, że organy rentowe i polskie sądy nie mogą weryfikować decyzji słowackiej instytucji ubezpieczeniowej, która odmówiła uznania pracy ewidentnie marginalnej świadczonej na terenie Słowacji przez obywatela polskiego lub przedsiębiorcę za uzasadniającą podleganie słowackiemu ubezpieczeniu społecznemu (wyroki Sądu Najwyższego z: 4 kwietnia 2017 r., II UK 248/16, LEX nr 2306376; 10 maja 2017 r., I UK 456/16, LEX nr 2352167; 22 lutego 2023 r., I USK 45/22, LEX nr 3553385).

Twierdzenie o występowaniu potrzeby wykładni przepisów prawa, o czym już wspomniano, jest natomiast uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów. Nie istnieje zatem potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego stanowiska (postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 Nr 13, poz. 5; 29 listopada 2023 r., III USK 157/23, LEX nr 3632804).

W judykaturze przyjmuje się, że „wspólne porozumienie” w rozumieniu art. 16 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. może polegać na poinformowaniu przez instytucję miejsca świadczenia pracy o swoim stanowisku odnośnie do nieistnienia ważnego tytułu do ubezpieczenia społecznego na terytorium jej państwa, wydaniu przez instytucję właściwą miejsca zamieszkania decyzji (o charakterze tymczasowym - w trybie art. 16 ust. 2 o stosowaniu ustawodawstwa krajowego i zaakceptowaniu (nawet milczącym) tej decyzji przez instytucję właściwą dla miejsca świadczenia pracy (niewniesienie zastrzeżeń; wyroki Sądu Najwyższego z: 25 listopada 2016 r., I UK 370/15, LEX nr 2166375; 15 marca 2018 r., III UK 44/17, LEX nr 2497577). Jednocześnie w razie przeprowadzenia trybu konsultacyjnego ostateczne określenie ustawodawstwa właściwego jest wiążące dla wszystkich zainteresowanych państw członkowskich. Dokument o ustaleniu ustawodawstwa właściwego, wydany w trybie art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r., o charakterze ostatecznym, może być wycofany/uznany za nieważny przez instytucję, która go wydała, po wspólnym porozumieniu instytucji państw członkowskich (art. 5 *in fine* rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r.), co umożliwia wydanie w jego miejsce (przez instytucję miejsca zamieszkania) kolejnego dokumentu ustalającego ustawodawstwo właściwe, uwzględniającego to wspólne porozumienie (postanowienia Sądu Najwyższego z: 21 listopada 2016 r., II UK 733/15, LEX nr 3540660; 12 sierpnia 2020 r., II UK 314/18, OSNP 2021 nr 11, poz. 123).

W orzecznictwie i doktrynie nie budzi wątpliwości, że instytucja miejsca zamieszkania może wydać jedynie decyzję, że ustala ustawodawstwo właściwe jej państwa członkowskiego albo wydać decyzję stwierdzającą, że ustawodawstwo jej państwa nie jest właściwe. Przed wydaniem takiej ostatecznej decyzji organ rentowy zobowiązany jest wszcząć procedurę określoną w art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. Jeśli procedura określona w art. 16 przedmiotowego rozporządzenia zostanie zrealizowana, to jest ona wiążąca przy określeniu ustawodawstwa właściwego, gdyż przepisy art. 13 ust. 2 i 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

(WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. mają na celu wyeliminowanie podwójnego (lub wielokrotnego) ubezpieczenia w różnych państwach członkowskich (ewentualnie uniknięcia sytuacji, w której dana osoba nie będzie podlegała żadnemu ustawodawstwu), a nie ustalenie ubezpieczenia korzystnego dla zainteresowanego ze względu na wysokość składek (G. Uścińska, Stosowanie przepisów dotyczących swobody przepływu pracowników i koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przez sądy krajowe, Zabezpieczenie społeczne. Teoria, Prawo, Praktyka 2020, nr 11, s. 25 wraz z przytoczonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej).

Zatem z punktu widzenia ustalenia ustawodawstwa w trybie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. istotne jest, aby w jego wyniku zainteresowany został objęty ubezpieczeniem w jednym państwie członkowskim – a nie jak twierdzi skarżąca – wyłącznie w państwie organu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania zainteresowanego. Utrwalony jest także pogląd, że w postępowaniu zapoczątkowanym odwołaniem od decyzji ustalającej właściwe ustawodawstwo w zakresie zabezpieczenia społecznego sąd bada wyłącznie to, czy została zachowana właściwa procedura gwarantująca osiągnięcie celu zakładanego przez koordynację systemów zabezpieczenia społecznego, nie ma natomiast uprawnienia do badania zasadności stanowiska zajętego przez inne państwo członkowskie (zaakceptowanego przez polski organ rentowy; wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2021 r., III USKP 49/21, Legalis nr 2658289; postanowienie Sądu Najwyższego z 18 listopada 2020 r., III UK 453/19, Legalis nr 2496890). Jest tak dlatego, że po pierwsze, postępowanie to nie przewiduje arbitralnych decyzji państwa miejsca zamieszkania, wymagając wspólnego porozumienia z innym zainteresowanym państwem członkowskim, a po drugie, nawet w wypadku sporu to nie sąd jest arbitrem rozstrzygającym, jakie ustawodawstwo będzie miało zastosowanie (wyrok Sądu Najwyższego z 21 października 2021 r., I USKP 51/21, Legalis nr 2938667; postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2024 r., I USK 223/24, LEX nr 3811323). Wynika to w sposób jednoznaczny z art. 6 ust. 3 w związku z art. 16 ust. 4 *in fine* rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r., zgodnie z którym, w przypadku, gdy

zainteresowane instytucje lub władze nie osiągną porozumienia co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa, sprawa może zostać przedstawiona Komisji Administracyjnej przez właściwe władze, a Komisja Administracyjna stara się pogodzić rozbieżne opinie w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym przedstawiono jej sprawę (wyrok Sądu Najwyższego z 21 października 2021 r., I USKP 51/21, LEX nr 3520617; postanowienie Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2024 r., II USK 370/23, LEX nr 3666279). Ustalone w powyższy sposób właściwe ustawodawstwo powinno być brane pod uwagę przez organy państw członkowskich. Natomiast weryfikacja i ewentualne ponowne ustalenie ustawodawstwa właściwego są niezbędne, jeżeli pojawią się nowe okoliczności lub nastąpi zmiana w sytuacji osób ubiegających się o wydanie formularza A1 (wyrok Sądu Najwyższego z 11 czerwca 2024 r., II USKP 149/23, Legalis nr 3089331; postanowienie Sądu Najwyższego z 9 października 2024 r., I USK 60/24, LEX nr 3778874).

Podsumowując powyższe wywody, skarżąca nie wykazała występowania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., ponieważ problematyka związana z wykładnią art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi orzecznictwa i doktryny, a skargi kasacyjne wnoszone przez odwołującą się DE Pronobel Global Spółka z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w Gliwicach dotyczące tego samego zagadnienia były już przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego: postanowienie z 23 lipca 2024 r., I USK 52/24 (LEX nr 3738963); 10 września 2024 r. I USK 531/23 (LEX nr 3775462); 9 października 2024 r., I USK 60/24 (LEX nr 3778874); 11 grudnia 2024 r., I USK 223/24 (LEX nr 3811323), nie jest zatem rolą Sądu Najwyższego zastępowanie skarżącego w prawidłowym poszukiwaniu przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 i 1¹ w związku z art. 398²¹ k.p.c.

(J.K.)

[a.]